

Секція № 6
ФОРМУВАННЯ ЕКОСИСТЕМ АКАДЕМІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

УДК: 334.061

Володимир Кирилюк
к.е.н., старший викладач кафедри управління персоналом та економіки праці
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»
volodymyrkyryliuk@ukr.net

РОЛЬ АКАДЕМІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

THE ROLE OF ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP IN ECONOMIC DEVELOPMENT

РОЛЬ АКАДЕМИЧЕСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ

Анотація. Розглянуто теоретичні та організаційні аспекти ролі академічного підприємництва для розвитку сучасної економіки.

Abstract. Theoretical and organizational aspects of the role of academic entrepreneurship in the development of the modern economy are considered.

Аннотация. Рассмотрены теоретические и организационные аспекты роли академического предпринимательства для развития современной экономики.

Одним із пріоритетних напрямків політики освітньої сфери в Україні є формування інноваційної системи інфраструктури вищої освіти, що передбачає створення освітніх ресурсних центрів регіонального значення, відкриття при ВНЗ бізнес-інкубаторів та малих підприємств. Академічне підприємництво – одна з найбільш актуальних тематик останнього часу в галузі розвитку інноваційно-орієнтованої економіки і додаткових інструментів системи вищої освіти. Воно дає змогу подолати академічний розрив між вищою школою і практикою впровадження інновацій, виділити найбільш активних представників і дати їм плацдарм для здійснення найсміливіших ідей.

Досвід розвинених зарубіжних країн свідчить, що академічне підприємництво в перспективі обіцяє стати особливою сферою інтеграції науки та економіки для розвитку вітчизняного підприємництва, одним із ключових методів реалізації інноваційної моделі розвитку економіки України. Академічне підприємництво є способом передачі знань і технологій від наукової та освітньої сфер до приватного бізнесу, що, у свою чергу, сприяє підвищенню інноваційності та конкурентоспроможності економіки, особливо в секторі малих і середніх підприємств [1, стор. 67].

Лідером з розвитку академічного підприємництва у світі є США, де національні університети, такі як Стенфорд і МІТ (Массачусетський технологічний інститут), щорічно генерують понад 135 млн. дол. валового прибутку за рахунок одержання роялті від продажу частки у власних стартап компаніях [1, стор. 67].

Надання феномену академічного підприємництва гармонійності і, отже, більшої ефективності, формує суть сучасних науково-гуманітарних розвідок у даному напрямку. Ці дослідження повинні знайти своє відображення в змісті сучасної освіти, якщо ВНЗ робить ставку на інноваційно-підприємницький внесок в розвиток економіки. Великий практичний внесок у розкриття справжнього сенсу підприємництва та популяризацію позитивного образу підприємця може здійснюватися в рамках дисциплін з англійської мови та регіональної економіки.

Вагомим фактором, що впливає на процвітання академічного підприємництва в вузах з виходом на ринок, є умови фінансування, територіальні та інфраструктурні особливості, наявність промислового виробництва, яке передбачається посилити за рахунок взаємодії з ВНЗ, а також щільність населення, загальний освітній рівень вчених, їх інтелектуальна репутація, розвиненість мереж взаємодії, що забезпечують обмін знаннями. Ще одним фактором, що впливає на успішне становлення академічного підприємництва в вузах, є введення в обіг і правильне трактування поняття «людський капітал». В умовах мобільності та відкритості інформаційного простору, людський інтелектуальний капітал, здатний швидко і адекватно обробляти інформацію, приймати зважені стратегічні рішення, генерувати нове знання і проявляти лояльність до ВНЗ стає головною цінністю і головною силою економічного розвитку.

Головними завданнями інноваційного академічного підприємництва є:

- продукування і капіталізація нових знань;
- широке розповсюдження (трансфер) нових знань і прогресивних технологій;
- розвиток інноваційної діяльності ВНЗ;
- розробка, реалізація концепцій і впровадження методів, технологій і прийомів інноваційного економічного та соціального розвитку місцевих громад, регіонів, країни;
- внесок у національне економічне зростання, національний ВВП і конкурентоспроможність економік країн;
- розвинення і розповсюдження нового типу підприємницької діяльності в інтелектуальній галузі
- академічного підприємництва у ВНЗ;
- сприяння ефективному навчанню підприємців і розвитку підприємницької освіти;
- сприяння фінансовій самодостатності і незалежності ВНЗ, підвищенню рівня матеріального забезпечення професорсько-викладацького складу та інших співробітників ВНЗ [2].

Існують наступні форми академічного підприємництва: бізнес-інкубатори, технопарки та технополіси, договірні науково-дослідна робота, освітні послуги, інжинірингові та венчурні підприємства. Привабливою та ефективною формою академічного підприємництва є створення технопарків і технополісів. Позитивний досвід мають закордонні навчальні заклади, наприклад, 23 з 25 найбільших університетів США є технопарками. Дана форма академічного підприємництва передбачає перетворення дослідницьких груп ВНЗ на малі науково-технологічні фірми та створення навчальними закладами разом із підприємствами технологічних і науково-технологічних парків. Так, при виконанні науково-технічних досліджень і пропозицій інновацій бізнесу, вчені повинні моніторити та орієнтуватися на потребі ринку, адаптуючи під них свої науково-дослідні розробки [1, стор. 68].

В Україні вже є спроби розвитку інфраструктури підтримки академічного підприємництва. Провідні київські університети, НТТУ «КПІ» та КНУ імені Тараса Шевченка, заснували наукові парки та присвячують частину фінансових ресурсів, інституційних можливостей та людських ресурсів підтримці академічних стартапів. Дуже важливо, що ці наукові парки мають політичну підтримку від керівництва університетів. Обидва ВНЗ намагаються створити мережі підтримки академічного підприємництва з представників приватного сектору та громадянського суспільства. В Україні існує декілька прикладів створення аналогічних структур у вищих навчальних закладах [3, стор. 8].

Україна має достатній рівень розвитку людського капіталу, належний рівень знань, ресурси та наснагу, необхідні для суттєвого стрибку в напрямку розвитку академічного підприємництва. Але для цього необхідні спільні зусилля інституцій та людей. При деяких українських вищих навчальних закладах та державних науково-дослідних інститутах існують наукові парки, бізнес-інкубатори та інші аналогічні структури, однак жодна з них не має достатніх ресурсів та спроможностей для повноцінного функціонування. Саме тому результати їх діяльності є доволі скромними. Говорячи це, ми не маємо наміру критикувати проведену роботу. Навпаки, зважаючи на всі обставини, ми високо оцінюємо їхні досягнення.

Однак, для стрімкого просування академічного підприємництва усі існуючі наукові парки та бізнес інкубатори замалі. Крім того, жодна з команд, що керують цими інституціями не мають належного досвіду та компетенції для того, щоб самостійно провадити таку діяльність.

Література

1. Жуков С. Аю Академічне підприємництво як фактор підвищення ефективності підприємств і формування інноваційного потенціалу економіки України / С. А. Жуков // REPORTER OF THE PRAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY. – 2017. – №33. – С.65-74
2. Wood M.S. A process model of academic entrepreneurship / M.S. Wood / Business Horizons. – 2011. – no.54. – P. 153–161
3. Кнут А., Красовська О. Академічне підприємництво в Україні. / А. Кнут, О. Красовська. – Berlin: BE Berlin Economics GmbH, 2015. – 34 с.

УДК: 330.341

Ольга Малярчук
к.е.н., доцент кафедри
бізнес-економіки та підприємництва,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
olga_maliarchuk@ukr.net

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПРАЦІВНИКІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ: ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ

REALIZING THE POTENTIAL OF EMPLOYEES IN ENTREPRENEURIAL ORGANIZATIONS: KEY CHALLENGES AND PROBLEMS

РЕАЛИЗАЦИЯ ПОТЕНЦИАЛА ПЕРСОНАЛА В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ ОРГАНИЗАЦИЯХ: ОСНОВНЫЕ ВЫЗОВЫ И ПРОБЛЕМЫ

Анотація. Досліджено сутність, основні виклики та проблеми реалізації потенціалу працівників в підприємницьких організаціях.

Abstract. The essence, main challenges and problems of realizing the potential of employees in entrepreneurial organizations are investigated.

Аннотация. Исследована сущность, основные вызовы и проблемы реализации потенциала персонала в предпринимательских организациях.

В умовах глобалізаційної постіндустріальної економіки сучасним організаціям з високим рівнем бюрократизму та централізацією прийняття рішень потрібно відповідати викликам ХХІ століття. Підвищення гнучкості та динамічності потребує від організацій розвинення підприємницької орієнтації та формування стратегічного передбачення. Водночас висока плинність кадрів, незадоволеність працівників умовами праці та відсутністю мотивації стимулює менеджмент організацій враховувати вимоги персоналу та сприяти максимальній реалізації потенціалу працівників. Впровадження практики підприємництва в організаціях дозволить працівникам проявити свої здібності та навички, сформувані компетенції та відповідно задовольнити потреби у змісті роботи та самореалізації.

Підприємницькі організації визначають, як «організації, для якої стрижневими характеристиками є інноваційність та опортунізм, що дозволяє генерувати економічну та соціальну цінність» [1]. Зокрема, для того, щоб визначити чи є організація підприємницькою,